

Brandveiligheid stalling scootmobielen in woongebouwen

Een steeds groter deel van de ouderen maakt gebruik van een scootmobiel. Dat levert in woongebouwen steeds vaker een probleem op. Dit leidt niet alleen tot burenruzies maar ook tot een zorg bij de brandweer als het gaat om de veiligheid in geval van brand. En terecht, blijkt uit een aantal branden de afgelopen jaren.

Tekst Hajé van Egmond

De regels die gelden voor het al dan niet mogen plaatsen van scootmobielen zijn voor veel mensen niet duidelijk. Om die reden beschrijft dit artikel waarmee tenminste rekening gehouden moet worden en wat wel en niet is toegestaan als het gaat om het stallen van scootmobielen. Als basis worden hierbij de voorschriften van Bouwbesluit 2012 gehanteerd, waarbij tevens

wordt ingegaan op de restrisico. Uitgangspunt daarbij zijn de eisen voor woongebouwen, inclusief de woonfunctie voor zorg.

Voorschriften Bouwbesluit 2012

Bouwbesluit 2012 kent prestatie-eisen met betrekking tot veilig kunnen vluchten en het voorkomen van brand- en rookverspreiding. Specifieke eisen over scootmobielen zijn niet

in de regelgeving opgenomen maar herleidbaar tot voorschriften gericht op de twee hiervoor genoemde risico's.

Veilig vluchten

De stalling van een scootmobiel hoeft op grond van Bouwbesluit 2012 geen specifiek aangewezen ruimte te zijn en mag in principe in een verkeersruimte of andere ruimte plaats-

Brandveiligheid

vinden zolang geen hinder of risico ontstaat. In geval van stalling in een verkeersruimte of vluchtroute geldt dat een vereiste breedte beschikbaar moet blijven en dat er geen te groot 'restrisico' op het veilig kunnen vluchten mag zijn. Waar een vluchtroute aan moet voldoen is vastgelegd in afdeling 2.12 van Bouwbesluit 2012. Voor nieuwbouw wordt in artikel 2.107, achtste lid, bepaald wat de minimale afmetingen van een vluchtroute zijn:

8. Een vluchtroute heeft een vrije doorgang met een breedte van ten minste 0,85 m en een hoogte van ten minste de in tabel 2.101 aangegeven waarde [2,10 meter]. Dit geldt niet voor zover de vluchtroute over een trap voert.

Dit wil zeggen dat - zolang er maar minimaal 0,85 meter ruimte resteert - er geen strijdigheid met de regelgeving is. Een uitzondering is gebied en de vluchtroute bij aan bed gebonden patiënten in een gezondheidszorgfunctie: dan geldt een minimale breedte van 1,2 meter. Voor bestaande bouw geldt dat de vluchtroute minimaal een (resterende) afmeting moet hebben 0,50 meter breed en 1,70 meter hoog.

Wordt voldaan aan de minimale afmetingseisen dan kan het bevoegd gezag (goed gemotiveerd!) handhaven / eisen stellen op basis van een 'restrisico'. Het idee daarachter is dat niet alle situaties in regels gevat kunnen worden en dat het mogelijk is dat aan alle regels wordt voldaan, maar dat ondanks dat risico-volle situaties aanwezig zijn. Het bevoegd gezag kan in dat geval - goed gemotiveerd en binnen de grenzen van de in het Bouwbesluit in de artikelen 7.10 (brand) en 7.16 (vluchten) genoemde gevallen - alsnog handhaven. Artikel 7.16 (restrisico op vluchten) levert geen probleem op zolang de scootmobielen niet 'in de weg' staan. Het Bouwbesluit geeft voorbeelden die niet zijn toegestaan (tussen haakjes wordt verwezen naar de leden van het artikel):

- indien voor hand- of automatische brandmelders obstakels zijn aangebracht waardoor deze bij brand niet of niet snel genoeg functioneren (onderdeel a);
- indien een vluchtroute obstakels bevat die snel vluchten bij brand onmogelijk maken (onderdeel b);
- indien obstakels zijn aangebracht op de voor de brandweer nodige verbindingroute tussen een uitgang van een brandweerlift en een uitgang van die lift op een hoger gelegen verdieping (onderdeel a en c).

Vanuit het oogpunt van vluchten zijn aandachtspunten bij het plaatsen van scootmobielen dus:

1. Plaats scootmobielen alleen in gangen als deze voldoende breed zijn. Ga hierbij bij voorkeur uit van de eisen voor nieuwbouw.
2. Plaats scootmobielen niet in de buurt van brandmelders, brandslanghaspels of handbrandbrandblussers.
3. Houd de ruimte rondom deuren, de brandweeringang en bij liften en trappen vrij.
4. Zorg dat scootmobielen niet kunnen omvallen of in de vluchtweg geduwd kunnen worden. Is een gangzone smal overweeg dan om ze vast te zetten aan de muur.

Brandgevaar door scootmobielen

Het Bouwbesluit stelt eisen aan de brandbaarheid van gebouwdelen en in beperkte mate aan inventaris in gebouwen. Scootmobielen en vergelijkbare zaken (fietsen, meubels) vallen niet onder de eisen aan inventaris. Uitgangspunt is dat de brandveiligheid van dit soort inrichtingselementen wordt geregeld in de Warenwet. Indien de Warenwet en achterliggende regelgeving in de handel brengen toestaat, is plaatsing in gebouwen toegestaan. In dat kader wordt verwezen naar een uitgebreide uitleg hierover in advies 1303 van de Adviescommissie praktijktoepassing

brandveiligheidsvoorschriften (<http://31.7.1.133/vromvwb/AfbeeldingByld/92>). Net als voor het restrisico op vluchten kent Bouwbesluit 2012 in artikel 7.10 voorbeelden van situaties die gezien kunnen worden als restrisico op het gevaar voor het ontstaan van brand. De toelichting op artikel 7.10 geeft aan waar de wetgever deze risico's ziet.

Toelichting artikel 7.10

Deze algemene verbodsbepaling («kapstokartikel») heeft betrekking op brandveilig gebruik waarin niet is voorzien door de andere voorschriften van dit besluit. Hiermee heeft het bevoegd gezag een «kapstok» om in een specifiek geval in te grijpen wanneer het brandveilig gebruik onvoldoende gewaarborgd is (ook indien het gebruik op zich voldoet aan de voorschriften van dit besluit). Het gaat hier om een geclausuleerde bevoegdheid die uitsluitend kan worden toegepast in de in dit artikel genoemde omstandigheden. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de gemeente algemene aanvullende of nadere eisen stelt. Voorts moeten de geëiste maatregelen altijd in verhouding staan tot het te bestrijden risico. De gemeente zal de noodzaak hiervan in het concrete geval moeten kunnen

Risico's van scootmobielen

Het stallen van scootmobielen in woon(-zorg)gebouwen leidt tot een aantal potentiële risico's voor bewoners, personeel en bezoekers:

1. Het stallen van scootmobielen in verkeersruimten en vluchtroutes kan leiden tot belemmeringen in geval van vluchten bij calamiteiten en bij bereikbaarheid voor ontruimers en hulpdiensten. Scootmobielen zijn er in diverse soorten en maten. Kenniscentrum Wonen-Zorg¹ gaat uit van een breedte van 70 cm en een lengte van 140 cm. Bij deze afmetingen zal stalling in gangzones vaak al problemen opleveren. Staan scootmobielen los dan kunnen ze in geval van een calamiteit in de vluchtroute terechtkomen doordat mensen er tegenaan lopen. Dit pleit voor een goede stalling, bij voorkeur niet in een vluchtroute.
2. Accu's vormen (naast de aanwezigheid van bijtende stoffen) een verhoogd brandgevaar bij het laden. De brandgevaarlijke gassen die bij het laden vrijkomen kunnen tot ontbranding komen indien de laadinstallatie vonken veroorzaakt of indien er bijvoorbeeld gerookt wordt. Goede ventilatie is dan ook van belang.
3. Een brandend scootmobiel leidt tot zeer veel rook.

Foto: Alex de Kulpier, Woerden.tv

aantonen. Enkele voorbeelden van situaties waarin een beroep op dit kapstokartikel gerechtvaardigd kan zijn:

- indien brandgevaar wordt veroorzaakt door bijvoorbeeld het opslaan van brandbaar materiaal of het verzamelen van afval in een onveilig opgestelde container (onderdeel a);
- indien op een beschermde of extra beschermde vluchtroute objecten staan die brandgevaar opleveren (onderdeel a);
- indien de terugloopruimte van een roltrap niet goed wordt schoongehouden. In een dergelijke ruimte opgehoopt stof, vet en vuil kan leiden tot brandgevaar (onderdeel a);
- indien in een ruimte bijvoorbeeld een zodanig grote vuurbelasting aanwezig is en/of een zodanig snel brandverloop kan optreden, dat de beheersbaarheid van brand zoals beoogd met de brand- of subbrandcompartimentering, niet is gewaarborgd en als gevolg daarvan de brand zou kunnen overslaan naar bijvoorbeeld een aangrenzende of nabij gelegen woning, ziekenhuis of andere kwetsbare gebruiksfunctie (onderdeel b).

Het tweede voorbeeld dat in de toelichting wordt genoemd ('indien op een beschermde of extra beschermde vluchtroute objecten staan die brandgevaar opleveren') is van toepassing op de stalling van scootmobielen, zeker indien deze daar ook opgeladen worden. Scootmobielen mogen dus niet geplaatst worden in een beschermde of extra beschermde vluchtroute. Voorbeelden van dergelijke (vlucht)routes² zijn trappenhuisen bij een hoogteverschil van 8 meter (nieuwbouw) of 12,5 meter (bestaande bouw), enkele vluchtroutes in binnengangen van woongebouwen. Is sprake van een normale vluchtroute zonder

extra bescherming, wat het geval is indien sprake is van twee onafhankelijke vluchtroutes, dan gelden deze beperkingen dus niet.

Plaatsing in aparte ruimte

Plaatsing van scootmobielen is in sommige gevallen dus niet toegestaan in gangzones van een gebouw. Plaatsing in een aparte ruimte is dan noodzakelijk. Indien Bouwbesluit 2012 plaatsing verbiedt moeten de scootmobielen in een ander brandcompartiment worden geplaatst dan de vluchtroutes. De afscheiding tussen de stalling en het andere compartiment moet daarbij een bepaalde mate van brandwerendheid bezitten:

- Is er al een afscheiding dan moet deze voldoen aan de voorschriften voor bestaande bouw: een bestaande afscheiding met een wdbdo van 20 minuten voldoet (artikel 2.90, eerste lid).
- Is sprake van verbouw omdat je een nieuwe afscheiding moet maken of omdat een bestaande afscheiding niet voldoet, dan moet een wdbdo van 30 minuten worden gecreëerd (artikel 2.85).
- In nieuwbouw moet worden uitgegaan van 60 minuten wdbdo (artikel 2.84, eerste lid). Indien het gebouw geen vloer van een verblijfsgebied hoger dan 7 meter heeft kan worden volstaan met een WDBDO van 30 minuten (artikel 2.84, derde lid, onder b. Aan onderdeel a wordt in bijna alle gevallen voldaan).

Plaatsing in eigen woning

Is centrale stalling niet mogelijk dan kan de scootmobiel wellicht in de woning worden geplaatst of in een eigen stallingsruimte. Deze stallingsruimte is een nevenfunctie van de wo-

ning en mag (artikel 2.83, vijfde lid van het Bouwbesluit) zijn gelegen in hetzelfde brandcompartiment als de woning. Er hoeft geen brandwerendheid te bestaan tussen de stalling en de woning. De woning zelf moet – inclusief de stalling – wel 60 minuten brandwerend zijn gescheiden van de andere ruimten in het gebouw (bestaande bouw: 20 minuten). De uitzondering hierop is de scheiding en de deuren die hiervan uitkomen in de extra beschermde vluchtroute, hiervoor geldt een eis van 30 minuten (bestaande bouw: 20 minuten).

Tot slot

Met het langer thuiswonen van ouderen zal steeds vaker sprake zijn van scootmobielen in gangen en op galerijen van woongebouwen. De risico's bij brand en de risico's van opladen maken het duidelijk dat een aparte stalling eigenlijk altijd nodig is. Neem echter een gemiddeld woongebouw in gedachten en de conclusie zal zijn dat dat veelal niet haalbaar is. Is het wel haalbaar dan zal dat vaak een centrale stallingsruimte zijn en ontstaat het probleem hoe bewoners van die stalling bij hun woning komen. En lastige afweging.... Wellicht zal een oplossing gezocht moeten worden in een stalling per woning. Laten we in de nieuwbouw in ieder geval nu al zorgen dat het probleem niet meegroeit met het aantal scootmobielen.

¹ <http://www.kcwz.nl/dossiers/levensloopgeschied/stalling>

² De voorschriften voor bestaande bouw spreken van beschermde route in plaats van vluchtroute. Artikel 7.10 is ook op dergelijke vluchtroutes van toepassing

Informatie over de auteur
Hajé van Egmond is Adviseur Omgevingsrecht Geregeld BV.